

“Šta ja imam od toga?”

Prilike EU za obrazovanje,
kulturu i omladinu

Evropska unija podržava veliki broj aktivnosti u oblasti obrazovanja, obuke, kulture, istraživanja i omladine. Ova brošura ukratko opisuje neke od programa koje realizuje Opšta uprava za obrazovanje i kulturu. Radi lakšeg upućivanja, ne koristiti se uvek formalna terminologija EU i nisu obuhvaćeni svi programi, instrumenti i akcije EU. Umesto toga, svaki deo navodi gde se mogu pronaći dodatne informacije. Takođe, navedene su nacionalne agencije i druge važne organizacije koje daju mogućnost za učestvovanje u aktivnostima.

Možda u tome ima nečega za vas.

Europe Direct je služba koja vam može pomoći da nađete odgovore na pitanja u vezi sa Evropskom unijom. Besplatan broj telefona (*): 00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Određeni operateri mobilne telefonije ne dozvoljavaju pozive na broj 800 ili se ti pozivi naplaćuju.

Dodatne informacije o Evropskoj uniji mogu se pronaći na internetu (<http://europa.eu>).

Kataloški podaci semogu pronaći na kraju ove publikacije.

Luksemburg: Služba za zvanične publikacije Evropske unije, 2010.

ISBN 978-92-9238-050-2

© Evropska unija, 2012.

Grafički dizajn: Stefano Matej

*Odštampano u Kosovu**

* Ova oznaka ne prejudicira status Kosova u skladu sa RSBN 1244 i mišljenje Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova

Da li ste nastavnik koji
želi da produbi znanje
svojih đaka o
drugoj zemlji EU?

Student na univerzitetu
koji želi da studira u
inostranstvu tokom
jednog semestra?

Mladi istraživač koji
ispituje prilike za
izgradnju karijere?

Možda vodite grupu mladih ili
udruženje roditelja, ili ste
odgovorni za obuku u privrednoj
komori, industrijskom
udruženju ili sindikatu.

Čak i radio stanice koje su
prisutne na internetu ili
izdavači koji žele da prevedu
nov roman mogu učestvovati.

Distributer koji želi
da promoviše
evropske filmove?

Lokalna prosvetna ustanova
zainteresovana za
partnerstva u drugim
zemljama?

Mlada osoba koja
traži prilike za
volontiranje?

Možda radite u školskoj
biblioteci ili ste odrasli polaznik
obuke, ili vodite kompaniju koja
traži stažiste iz drugih zemalja ili
saradnju sa univerzitetima.

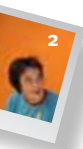
I ljudi koji rade sa osobama koje
prerano napuste školu ili na
stvaranju inkluzivnijeg društva
mogu pronaći programe koji će
podržati njihove projekte.

Pogledajte – možda u tome ima nečega za vas.

‘Šta ja
imam
od toga?’

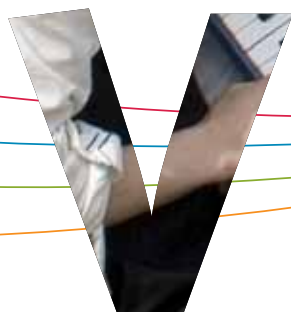
NEPOSREDNI KORISNICI	PROGRAM	KO SE MOŽE PRIJAVITI	PRIMERI AKTIVNOSTI I GDE SE MOGU SAZNATI DETALJI	STRANICA
Đaci	Comenius	Školske i prosvetne ustanove	Razmena iskustva u inostranstvu za razrede i pojedince	8
Mladi, grupe mladih, omladinske organizacije	Mladi na delu	Grupe mladih, organizacije koje se bave mladima	Razmene, volontiranje u inostranstvu	12
Mladi radnici	Mladi na delu	Organizacije koje se bave mladima	Razmene, razvoj politike za mlade i partnerstava	12
Nastavnici	Comenius	Nastavnici	Obuka tokom rada u inostranstvu	8
Instituti za obuku nastavnika	Comenius	Prosvetne ustanove	Razmene, zajednička izrada kurikuluma	8
Udruženja roditelja i nevladine organizacije uključene u školsko obrazovanje	Comenius	Udruženja roditelja i nevladine organizacije uključene u školsko obrazovanje	Partnerstva sa školama u inostranstvu	8
Stażisti, učenici strukovnih škola i polaznici obuke	Leonardo	Ustanove za strukovno obrazovanje i obuku	Radno iskustvo u inostranstvu	18
Zaposleni u ustanovama za strukovno obrazovanje u obuku	Leonardo	Radno iskustvo u inostranstvu	Studijske posete i razmene u inostranstvu, mreže usredsređene na inovaciju	18
Studenti na univerzitetu	Erasmus	Visokoškolske ustanove	Periodi studiranja i stažiranja u inostranstvu	22
	Erasmus Mundus	Visokoškolske ustanove	Postdiplomske studije širom sveta	36
	Tempus	Visokoškolske ustanove	Savremene metode nastave kod suseda EU	40
	Saradnja sa industrijalizovanim zemljama	Visokoškolske ustanove	Razmene studenata sa Severnom Amerikom, Azijom-Pacifikom	38
	Erasmus	Osoblje univerziteta	Periodi nastave u inostranstvu, obuke u inostranstvu, partnerstva za razvoj kurikuluma	22
Osoblje univerziteta	Erasmus Mundus	Osoblje univerziteta	Razmene akademika i partnerstva širom sveta	36
	Tempus	Visokoškolske ustanove	Partnerstva sa univerzitetima suseda EU	40
	Saradnja sa industrijalizovanim zemljama	Osoblje univerziteta	Razvoj kurikuluma i usklađivanje kvalifikacija sa Severnom Amerikom, Azijom-Pacifikom	38
Odrasli učenici sa malo formalnog obrazovanja	Grundtvig	Ustanove za obrazovanje odraslih	Radionice sa odraslim učenicima iz drugih zemalja	26
Nastavno osoblje za obrazovanje odraslih	Grundtvig	Nastavno osoblje za obrazovanje odraslih	Partnerstva i mreže za obuku u toku rada i razmenu ideja	26
Predmetni nastavnici evropske integracije	Jean Monnet	Predmetni nastavnici evropske integracije	Nastavni zadaci i saradnja u oblasti istraživanja	34

NEPOSREDNI KORISNICI	PROGRAM	KO SE MOŽE PRIJAVITI	PRIMERI AKTIVNOSTI I GDE SE MOGU SAZNATI DETALJI	STRANICA
Stručnjaci za film i televiziju i studenti	MEDIA	Stručnjaci, studenti, kompanije i organizacije koje održavaju obuku u vezi sa filmom, televizijom i medijskim sektorom	Produkcija, promocija, distribucija, obuka	46
Umetnici, dizajneri, izvođači	Kultura	Kulturne organizacije i ustanove, izdavačke kuće	Razmena ideja i postojeća partnerstva u oblasti umetnosti, muzike i pesme, drame i pozorišta, kulturne baštine i očuvanja, književnosti i čitanja, arhitekture i dizajna	42
Istraživači	Marie Curie	Istraživači, istraživačke organizacije, kompanije	Obuka, razmene, partnerstva	48
Više nastavno osoblje i predavači	Saradnja u oblasti politike i inovacije za celoživotno učenje	Ustanove i organi za obrazovanje i obuku	Studijske posete (ovo se odnosi na transverzalni program)	30
Škole jezika	Jezici	Sve organizacije uključene u držanje obuke za jezike	Izrada materijala za učenje (ovo se odnosi na transverzalni program)	30
Kreatori politike obrazovanja, istraživači	Informacione i komunikacione tehnologije	Kreatori politike obrazovanja, istraživači	Upotreba tehnologije za stvaranje inovativne prakse u obrazovanju i obuci (ovo se odnosi na transverzalni program)	30
Sve organizacije koje su uključene u obrazovanje i obuku	Iskorišćavanje rezultata	Sve organizacije koje su uključene u obrazovanje i obuku	Objavljivanje rezultata projekta (ovo se odnosi na transverzalni program)	30
Preduzeća	Erasmus	Preduzeća	Prijem predavača sa univerzitetskog nivoa, saradnja sa univerzitetima, predavanje u inostranstvu	22
	Leonardo da Vinci	Preduzeća	Prijem stažista i polaznika početne strukovne obuke, slanje zaposlenih u inostranstvo radi mobilnosti, saradnja u partnerstvima za strukovnu obuku i projekte	18
	Tempus	Preduzeća, industrijska udruženja, privredne komore	Saradnja sa univerzitetima suseda EU	40

Mnoge druge institucije, organizacije i asocijacije se mogu prijaviti. To mogu učiniti i preduzeća, društveni partneri, istraživački centri, neprofitne organizacije, savetodavne organizacije, volonterske organizacije i nevladine organizacije. Svi programi su otvoreni za sve zemlje članice EU; mnogi su otvoreni i za druge zemlje. Za više detalja, vidite individualne opise programa kao i tabele na stranici 52. za prikaz zemalja koje svaki od programa obuhvata.

Evropa prolazi kroz period promena – izazovan a u isto vreme i uzbudljiv. Prelaz na konkurentnu Evropu održivog razvoja i zapošljavanja dobio je novo obeležje strategijom Evropa 2020. Ovo pomera EU u pravcu visokotehnološke ekonomije sa nižim nivoom ugljenika koja prioritet daje inovaciji, kreativnosti i mobilnosti. Fokus je pooštren prema obrazovanju i obuci, istraživanju i resursu koji mladi ljudi predstavljaju za EU. EU želi da svojim građanima otvori mogućnosti pružajući nove prilike za učenje. Programi za obrazovanje, obuku, kulturu, istraživanje i mlade predstavljaju važnu komponentu te strategije.

Ova brošura ukratko govori o prilikama koje su dostupne. Govori vam čega u tome ima za vas i kako do toga možete doći.

‘Šta ja
imam
od toga?’

Šta je unutra

PROGRAMI

Comenius — obrazovanje u školi	strana 8
Youth in Action — aktivnosti učenja van škole	strana 12
Leonardo Da Vinci — strukovno obrazovanje i obuka	strana 18
Erasmus — visoko obrazovanje u Evropi	strana 22
Grundtvig — obrazovanje odraslih	strana 26
Jezici, informacije i komunikacione tehnologije i objavljivanje	strana 30
Jean Monnet — nastava o evropskoj integraciji	strana 34
Erasmus Mundus — univerzitetska mobilnost širom sveta	strana 36
Saradnja sa industrijalizovanim zemljama	strana 38
Tempus — osavremenjivanje visokog obrazovanja u zemljama u relacijama sa EU	strana 40

Kultura — razmene u oblasti umetnosti	strana 42
MEDIA — razvoj evropske filmske i televizijske produkcije	strana 46
Marie Curie akcije — prilike za rad na istraživanju	strana 48

ANEKS

Zemlje učesnice	strana 52
Kontakti, veb sajтови i publikacije	strana 53

Program celoživotnog učenja

Evropska komisija je integrisala svoje inicijative za obrazovanje i obuku u jedan okvir, Program celoživotnog učenja (www.ec.europa.eu/llp). Ovaj program daje mogućnost pojedincima da u svim fazama svog života koriste stimulišuće prilike za učenje u celoj Evropi. Sastoji se od četiri potprograma: Comenius (za škole), Erasmus (za visoko obrazovanje), Leonardo Da Vinci (za strukovno obrazovanje i obuku) i Grundtvig (za obrazovanje odraslih).

Transverzalan program dopunjuje ova četiri potprograma, da bi se obezbedilo da oni postižu najbolje rezultate; podržava saradnju oko politike, jezika, informacionih i komunikacionih tehnologija i delotvornog objavljivanja, i ispitivanja rezultata projekta. Jean Monnet program stimuliše nastavu, iznošenje mišljenja i debatu o procesu evropske integracije u visokoškolskim ustanovama širom sveta. Svake godine se objavljuje opšti poziv za predloge za program celoživotnog učenja.

Sve aktivnosti su obuhvaćene u priručniku Programa celoživotnog učenja na http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm

‘Šta ja
imam
od toga?’

Comenius

Obrazovanje u školi

Čemu služi?

Comenius ima za cilj da unapredi kvalitet školskog obrazovanja, da ojača njegov evropski aspekt i da promoviše mobilnost, učenje jezika i veću inkluziju kroz razmenu i saradnju između škola iz različitih zemalja.

Šta podržava?

Mobilnost pojedinaca

- Comenius obuka u toku rada u drugoj zemlji daje mogućnost nastavnicima i drugom školskom nastavnom osoblju da unapredi svoje praktične sposobnosti i bolje razume školsko obrazovanje u Evropi kroz, npr: kurseve za stručno usavršavanje, konferencije i praksu kroz posmatranje.
- Comenius saradništvo omogućava nastavnicima da provedu između 3 i 10 meseci u školi u inostranstvu gde su saradnici u nastavi u školi koja im je domaćin.
- Comenius individualna mobilnost đaka daje mogućnost đacima srednje škole da provedu između 3 i 10 meseci u inostranstvu u školi koja im je domaćin i porodici koja im je domaćin.

Partnerstva

- Multilateralna školska partnerstva omogućavaju đacima i njihovim nastavnicima da učestvuju u zajedničkim aktivnostima učenja sa školama iz različitih evropskih zemalja. To pomaže da se neguje međukulturna svest i da se unaprede sposobnosti u izabranoj oblasti.

„Međukulturna komunikacija kroz partnerstvo u oblasti izvođačkih umetnosti“ bila je deo Comenius multilateralnog partnerstva koje je koristilo izvođačke umetnosti da produbi znanje i razumevanje o zajedničkom uticaju. Saradnja između škola iz Finske, Nemačke, Španije, Italije i Belgije dovela je do stvaranja, produkcije, izvođenja i snimanja mjuzikla nazvanog stanica – priča o ljudima koji žive u različitim delovima Evrope. Pesme, plesove, scenario, scensku koreografiju i sve kostime napravili su đaci uz opsežno korišćenje alata IKT u fazi pripreme. Finalne probe i scenska izvođenja organizovana su u svakoj od partnerskih zemalja. Projekat je privukao pažnju osoblja, đaka i lokalnih medija.

- Bilateralna partnerstva škola orijentisana prema jeziku podstiču upotrebu evropskih jezika dajući đacima šansu da ih vežbaju u inostranstvu kroz razmenu razreda, sa đacima koji rade zajedno u školi i koji gostuju u porodicama drugih.
- Comenius regionalna partnerstva pomažu lokalnim i regionalnim akterima u školskom obrazovanju – nastavnici, đaci i oni koji su odgovorni za obrazovne sisteme – da razmenjuju dobre prakse.
- eTwinning koristi mogućnosti koje pruža internet da bi se pomoglo nastavnicima širom Evrope da se sastanu, razmene ideje i resurse, i da sa svojim đacima pokrenu projekte saradnje. Umesto finansijskih sredstava, program im nudi podršku, obuku, alate i primere dobre prakse.

Multilateralni projekti i mreže

- Comenius multilateralni projekti okupljaju prosvetne radnike, ustanove za obuku i druge organizacije koje su aktivne u školskom obrazovanju, kao i škole, da bi se unapredio kvalitet nastave i učenja u učionici te da bi se pomoglo organizovanje iskustva u inostranstvu za nastavnike studente. Comenius multilateralne mreže, koje okupljaju konzorcijum aktivan u školskom obrazovanju, jesu forumi za razmenu mišljenja čiji je cilj promovisanje inovacije i dobre prakse u tematskoj oblasti.

Prpratne mere

- Comenius prpratne mere pomažu da Comenius program ostvari svoje ciljeve, npr: podizanjem svesti o značaju školske saradnje na evropskom nivou.
- Pripremne posete daju mogućnost potencijalnim partnerima u Comenius projektima da se sastanu i definišu ciljeve, kao i plan rada njihovog budućeg projekta.

Ko može učestvovati?

Učešće je otvoreno za sve aktivne članove zajednice školskog obrazovanja: đaci, nastavnici, lokalni organi vlasti, udruženja roditelja, neprofitne organizacije, nevladine organizacije koje su uključene u školsko obrazovanje, ustanove za obuku nastavnika, univerziteti, istraživački centri i drugi prosvetni radnici.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska. Učešće Hrvatske, Bivše Jugoslovske Republike Makedonije i Švajcarske Konfederacije definisano je u godišnjem pozivu za predloge.

Kako se prijaviti?

Učenici se mogu obratiti svom nastavniku.

Nastavnici, škole i druge organizacije zainteresovane za:

- mobilnost, partnerstva ili pripremne posete mogu se obratiti nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji:
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learningprogramme/doc1208_en.htm
- multilateralni projekti, mreže ili propratne mere mogu se obratiti Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu:
<http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>
- eTwinning: <http://www.etwinning.net>

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://ec.europa.eu/education/comenius/doc854_en.htm

Youth in Action

Aktivnosti učenja van škole

Čemu služi?

Program Mladi na delu ima za cilj da inspiriše osećaj aktivnog evropskog građanstva, solidarnosti i tolerancije među Evropljanima od adolescentnog do odraslog doba. Program promoviše mobilnost unutar i van granica EU, i podstiče inkluziju svih mladih ljudi, bez obzira na njihovo obrazovanje, socijalno stanje i kulturu. Program pomaže mladima da steknu nove kompetencije i daje im prilike za neformalno i nezvanično učenje sa evropskog aspekta.

Šta podržava?

Program Mladi za Evropu podržava razmenu, inicijative mladih i projekte mladih za demokratiju, za lica između 13 i 30 godina starosti, a koji podržavaju učešće u demokratskom životu, preduzetnički duh i aktivno evropsko građanstvo.

- Razmena mladih obuhvata projekte zasnovane na partnerstvu između dva ili više partnera iz različitih zemalja. Ti projekti obuhvataju aktivno učešće mladih i osmišljeni su tako da mladima daju priliku da razgovaraju o različitim temama i da o njima uče.

Projekat pod nazivom „Ja nisam opasan, ja sam drugačiji!“ okuplja plesače brejkdenisa i emocionalnog hard roka u projektu razmene mladih, koji koriste umetnost kao sredstvo izražavanja. Razmena je izvršena između 24 lica uzrasta od 15 do 25 godina iz Letonije, Litvanije, Nemačke i Španije, kao i 6 mladih lidera. Izloženost umetnošću, medijima, muzici, sceni i plesu pomogla im je da uče jedni od drugih i da razviju veću toleranciju prema kulturnoj raznolikosti.

- Projekti inicijative mladih podržavaju aktivnosti koje pokrenu, osmisle i realizuju sami mladi, i u kojima oni imaju glavne uloge. Inicijativu mladih može osmisliti jedna grupa na lokalnom, regionalnom ili nacionalnom nivou u jednoj zemlji, ili dve ili više grupa iz različitih zemalja.
- Projekti demokratije mladih podržavaju učešće mladih u demokratskom životu njihove lokalne, regionalne ili nacionalne zajednice, ili na međunarodnom nivou. Projekti demokratije mladih se razvijaju kroz evropsko partnerstvo. Oni omogućavaju prikupljanje ideja, iskustava i metodologija na evropskom nivou od aktivnosti na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou.

Evropski volonterski rad daje mogućnost mladima da volontiraju do 12 meseci u drugoj zemlji. Volonterski rad podstiče međugeneracijsku solidarnost i uzajamno razumevanje, i obezbeđuje stvarno iskustvo učenja za učesnike.

Osim koristi koje imaju lokalne zajednice, volonteri mogu da steknu nove sposobnosti i da nauče nove jezike, kao i da otkriju druge kulture. Projekat evropskog volonterskog rada se može usredsrediti na različite teme i oblasti, kao što su kultura, omladina, sport, socijalna zaštita, kulturna baština, umetnost, civilna zaštita, životna sredina ili razvojna saradnja.

„Rehabilitacioni centar za hendikepiranu decu“ je projekat kojeg je organizovao grčki hraniteljski dom za decu sa posebnim potrebama. On je ugostio je više od 60 međunarodnih volontera, uključujući 10 sa mentalnim ili fizičkim invaliditetom. Volonteri žive u toj ustanovi i pomažu zaposlenima oko svakodnevnihih zadataka, kao što je odvođenje dece do škole ili na fizikalnu ili okupacionu terapiju. Volonteri uče kako da razvijaju odnose, dele odgovornosti i povezuju se sa ljudima iz celog sveta.

‘Šta ja
imam
od toga?’

Program **Mladi u svetu** podržava razmenu, obuku, umrežavanje i saradnju sa partnerskim zemljama, a usredsređen je na susedne partnerske zemlje.

- Saradnja sa partnerskim zemljama koje su susedi Evropskoj uniji ima za cilj da se razvije uzajamno razumevanje, uz istovremenu pomoć za razvojne sisteme da bi se podržale aktivnosti mladih ljudi. Ona podržava razmenu mladih sa partnerskim zemljama koje su susedi, kao i obuku i umrežavanje sa partnerskim zemljama koje su susedi.
- Saradnja sa zemljama osim zemalja koje su susedi Evropskoj uniji podržava projekte koji promovišu saradnju u omladinskom sektoru sa velikim brojem zemalja. Ona podržava posebno razmenu dobre prakse i obuku mladih ljudi i mladih radnika, partnerstva i mreže omladinskih organizacija.

Sistemi za podršku mladima promovišu razvoj razmene, obuke i informacionih šema za mlade ljude, mlade radnike i omladinske organizacije.

- Podrška telima koja su aktivna na evropskom nivou u omladinskom polju podstiče rad nevladinih organizacija aktivnih na tom nivou a čiji je cilj u skladu sa opštim evropskim interesom. Njihove aktivnosti moraju doprineti učešću mladih ljudi u javnom životu i društvu, kao i u razvoju i primeni aktivnosti evropske saradnje u omladinskom polju u širem smislu.
- Obuka i umrežavanje onih koji su aktivni u radu sa mladima i omladinskih organizacija podržavaju obuku ljudi koji su aktivni u radu sa mladima i omladinske organizacije. To može obuhvatiti praksu kroz posmatranje rada, kao i druga praktična iskustva učenja; posete izvodljivosti; evaluacione sastanke; studentske posete; aktivnosti izgradnje partnerstva; seminare; obuku; ili aktivnosti umrežavanja sa ciljem da se stvore nove mreže, ili da se ojačaju i prošire postojeće mreže pod programom „Mladi na delu“.
- Projekti koji podstiču inovaciju i kvalitet imaju za cilj da uvedu, primene i promovišu inovativne pristupe u oblasti mladih.

- Informativne aktivnosti za mlade ljude i one koji su aktivni u oblasti mladih i za omladinske organizacije podržavaju aktivnosti na evropskom i nacionalnom nivou a koje unapređuju pristup mladih ljudi informacionim i komunikacionim uslugama, i koje povećavaju njihovo učešće u pripremanju i širenju pristupačnih, ciljano-informacionih proizvoda.
- Pokretanje partnerskih projekata sa regionalnim ili lokalnim javim telima (kao što su regioni i opštine) ili sa organizacijama koje su aktivne u omladinskom sektoru na evropskom nivou pomaže ili jača dugoročne mere za neformalno učenje i mlade.

Program evropske saradnje u oblasti mladih podržava razvoj politike saradnje mladih na evropskom nivou:

- sastanke mladih ljudi i onih koji su odgovorni za politiku mladih a koji podržavaju saradnju, seminare i strukturisan dijalog između mladih ljudi, ljudi aktivnih u radu sa mladima i omladinskih organizacija, kao i ljudi koji su odgovorni za politiku mladih;
- aktivnosti sticanja boljeg znanja o oblasti mladih;
- saradnju sa međunarodnim organizacijama koje rade u oblasti koja se tiče mladih, posebno sa Savetom Evrope, Ujedinjenim nacijama ili njihovim specijalizovanim institucijama.

Ko može učestvovati?

Mladi za Evropu

Ovo je uglavnom namenjeno uzrastu između 13 i 30 godina. Prijavu može podneti neprofitna/nevladina organizacija; lokalni ili regionalni javni organ; neformalna grupa mladih ili organ koji je aktivan u oblasti koja se tiče mladih na evropskom nivou a koji je zakonski uspostavljen u jednoj od zemalja koje ispunjavaju uslove: 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska.

Youth in Action

‘Šta ja
imam
od toga?’

15

Evropski volonterski rad

Ovo je uglavnom namenjeno uzrastu između 18 i 30 godina. Prijavu može podneti neprofitna/nevladina organizacija; lokalni ili regionalni javni organ; organ koji je aktivan u oblasti koja se tiče mladih na evropskom nivou; međunarodna vladina organizacija; ili (ali samo u slučaju omladine, sporta ili kulture) profitna organizacija u jednoj od zemalja koje ispunjavaju uslove: 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska, zemlje koje su obuhvaćene evropskom politikom susedstva (Istočna Evropa i Kavkaz, region Mediterana i Jugoistočna Evropa) i druge zemlje koje su potpisale relevantne sporazume sa Evropskom unijom.

Mladi u svetu

Ovo je uglavnom namenjeno uzrastu između 13 i 30 godina. Prijavu može podneti neprofitna/nevladina organizacija; lokalni ili regionalni javni organ; neformalna grupa mladih; ili organ koji je aktivan u oblasti koja se tiče mladih na evropskom nivou a koji je zakonski uspostavljen u jednoj od zemalja koje ispunjavaju uslove: 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska, zemlje koje su obuhvaćene evropskom politikom susedstva (Istočna Evropa i Kavkaz, region Mediterana i Jugoistočna Evropa) i druge zemlje koje su potpisale relevantne sporazume sa Evropskom unijom.

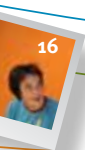
Sistemi za podršku mladima

Ovo je namenjeno licima iz jedne od zemalja koje ispunjavaju uslove: 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska. Za ovu akciju ne postoji starosna granica, a na raspolaganju je i mladim radnicima.

Evropska saradnja u oblasti koja se tiče mladih

Ovo je uglavnom namenjeno uzrastu između 15 i 30 godina. Prijavu može podneti neprofitna/nevladina organizacija; lokalni ili regionalni javni organ; ili organ koji je aktivan u oblasti koja se tiče mladih na evropskom nivou a koji je zakonski uspostavljen u jednoj od zemalja koje ispunjavaju uslove: 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska.

Youth in Action

Kako se mogu prijaviti?

Upravljanje programom je uglavnom decentralizovano kroz mrežu nacionalnih agencija. Nacionalne agencije se mogu kontaktirati preko:

http://ec.europa.eu/youth/youth/contacts_en.htm

Upravljanje nekim delovima programa „Mladi na delu“ centralizovano je preko Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu:

<http://eacea.ec.europa.eu/youth>

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

Priručnik programa „Mladi na delu“:

http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc443_en.htm

Internet portal EU: <http://ec.europa.eu/youth>

Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu:

<http://eacea.ec.europa.eu/youth>

Informativna služba za mlade: youthhelpdesk@ec.europa.eu

Informacije o određenim pozivima za predloge:

youthcallforproposals@ec.europa.eu

Šta ja
imam
od toga?

Leonardo da Vinci

Strukovno obrazovanje i obuka

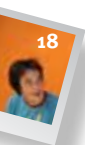
Čemu služi?

Program Leonardo da Vinci pomaže evropskim građanima da steknu nove sposobnosti, znanje i kvalifikacije, i da iste budu priznate preko granica da bi se povećala zaposlenost na promenljivim tržištima rada. Takođe, program podržava inovacije te unapređenje sistema i prakse strukovnog obrazovanja i obuke.

Šta podržava?

Program Leonardo da Vinci podržava potrebe za nastavom i obukom kod ljudi koji su uključeni u strukovno obrazovanje i obuku. Svi subjekti koje obuhvata strukovno obrazovanje i obuka ispunjavaju uslove ako podrže tranzicioni prenos znanja, inovaciju i stručnost.

- „Mobilnost početne strukovne obuke“ je za polaznike obuke, stažiste i đake/studente strukovnog obrazovanja i obuke.
- „Mobilnost za ljude na tržištu rada“ stavlja naglasak na mobilnost učenja za ljude sa strukovnom diplomom ili svršene studente univerziteta, zaposlene ili nezaposlene.
- „Vetpro mobilnost“ podržava razmenu iskustava između stručnjaka u strukovnom obrazovanju i obuci, kao što su nastavnici i predavači, osoblje koje se bavi pitanjima strukovnog obrazovanja i obuke, kao i sa stručnjacima za savetovanje.

Falck, danska privatna protivpožarna i spasilačka služba, i Shropshire, britanska pandanska protivpožarna i spasilačka služba u vlasništvu lokalnih organa vlasti, zajedno uspostavljaju projekat Leonardo da Vinci. Svake godine oni razmenjuju 12 zaposlenih koji drže predavanja tokom obuke, svaki put u ekipama po dvoje. Oni uče i koriste različite sposobnosti i iskustva jedni drugih.

- Partnerstva su projekti manje saradnje između partnerskih organizacija u različitim zemljama oko tema koje su od zajedničkog interesa i koje su povezane sa strukovnim obrazovanjem i obukom.
- „Prenos inovacije“ je usredsređen na projekte multilateralne saradnje da bi se prenela i prilagodila inovativna rešenja između zemalja u sistemima strukovnog obrazovanja i obuke.
- „Razvoj inovacije“ se tiče multilateralnih, transnacionalnih projekata koji razvijaju inovativna rešenja u sistemima strukovnog obrazovanja i obuke na evropskom nivou.
- Multilateralne mreže stavljaju akcenat na transnacionalne mreže za razmenu iskustava i informacija u oblasti strukovnog obrazovanja i obuke kroz tematski ili sektorski pristup.
- Pripremne posete se mogu finansirati da bi se pronašli partneri i pripremio projekat.

Ko može učestvovati?

Program Leonardo da Vinci je namenjen ljudima u početnom strukovnom obrazovanju i obuci:

- stažistima i ljudima na srednjoškolskom nivou učenja;
- ljudima na tržištu rada (sa stručnom ili visokom školskom spremom);
- nastavnicima, predavačima i drugom osoblju odgovornom za strukovnu obuku;
- ustanovama i telima poput udruženja i predstavnika onih koji su uključeni u strukovno obrazovanje i obuku, uključujući udruženja predavača, roditelja i nastavnika;
- preduzećima, društvenim partnerima i drugim predstavnicima radnog života, uključujući privredne komore i druge sindikalne organizacije;
- istraživačkim centrima i telima koja se bave pitanjima celoživotnog učenja, kao i bilo kojim aspektom strukovnog obrazovanja i obuke na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou.
- neprofitnim organizacijama, volonterskim organizacijama i nevladinim organizacijama.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU, Lihtenštajn i Norveška, Turska, Hrvatska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija.

Kako se mogu prijaviti?

Zainteresovani pojedinci se mogu prijaviti preko organizacije koja upravlja fondom programa Leonardo (njihova ustanova za obuku, služba poslodavca ili zapošljavanja, na primer). Internet portali nacionalnih agencija sadrže više detaljnih informacija.

Ustanove za obuku i druge organizacije se mogu obratiti nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji. Njihove adrese se mogu naći na internet portalu:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc1208_en.htm

Centralizovanim akcijama kao što su multilateralne mreže ili projekti „razvoja inovacije“ upravlja Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu, sa sedištem u Briselu.

Posetite *http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.php*

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://ec.europa.eu/education/leonardo-da-vinci/doc1018_en.htm

Leonardo da Vinci

‘Šta ja
imam
od toga?’

Erasmus

Visoko obrazovanje u Evropi

Čemu služi?

Erasmus podržava mobilnost u visokom obrazovanju – posebno među studentima ali i među nastavnicima i drugim osobljem. Cilj je da se podstakne pristup visokom obrazovanju u celoj Evropi. Nudeći studentima upoznavanje sa drugim zemljama i kulturama ne samo da obogaćuje njihovo iskustvo tokom studija već promoviše i radnu snagu koja je otvorenog uma prema Evropi, fleksibilna i mobilna, i koja unapređuje evropski potencijal konkurentnosti i inovativnosti.

Šta podržava?

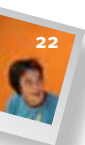
Podstiče prekograničnu mobilnost studenata unutar Evrope – u formalnom visokom obrazovanju, naprednom strukovnom obrazovanju i obuci na nivou posle srednje škole – i nastavnog i nenastavnog osoblja. Preko 2 miliona studenata je učestvovalo od njegovog stvaranja 1987. god.

Mobilnost pojedinaca u drugoj evropskoj zemlji

STUDENTI

Studenti mogu da provedu između 3 i 12 meseci u visokoškolskoj ustanovi u drugoj evropskoj zemlji učesnici. Oni ne moraju da plaćaju školarine na stranim univerzitetima i mogu poneti bodove sakupljene na kursovima u inostranstvu.

Mobilnost studenata za smeštaj na sličan način daje mogućnost studentima visokoškolskih ustanova da završe obuku ili pripravnički staž u preduzeću ili drugoj organizaciji u drugoj evropskoj zemlji.

Intenzivni kursevi jezika su na raspolaganju da bi se pomoglo studentima Erasmus programa da se pripreme za boravak u inostranstvu u zemljama u kojima se služe jezicima koji se manje koriste ili manje uče.

Vedrana Trbušić, Slovenkinja koja studira komunikacije na Univerzitetu u Ljubljani, piše o svom boravku u Italiji preko Erasmus programa: „Tek sam završila svoju poslednju godinu kao student Erasmus programa na Univerzitetu u Bolonji, jednom od najstarijih univerziteta u Evropi. Pohađanje nastave na Univerzitetu na kojem su Dante i Petrarka studirali je samo po sebi bilo veliko iskustvo, da ne pominjem šarm grada i bolonjeza. Ali, najbolje od svega bili su kursevi i profesori, kao i odlična akademska prilika. Imala sam šansu da pratim kurseve koji ne postoje na mom matičnom Univerzitetu, što mi je pružilo određeno jedinstveno znanje.“

OSOBLJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Osoblje koje ispunjava uslove može da provede do 6 sedmica u partnerskoj visokoškolskoj ustanovi u inostranstvu, čime unapređuje svoje mogućnosti za karijeru i promoviše saradnju.

- Nastavnici iz inostranstva mogu iskoristiti mogućnosti koje daju lokalni studenti tako što će spremati nova predavanja, naučiti različite metode nastave i lekcije na stranom jeziku. U isto vreme, nastavnici stiču različitu perspektivu, uspostavljaju nove kontakte i šire svoju akademsku mrežu. Nastavnici Erasmus programa mogu da pokrenu i nove aktivnosti mobilnosti i saradnje.
- Ljudi koji rade u poslovnom sektoru takođe se mogu kvalifikovati za Erasmus program kao predavači u poseti partnerskoj ustanovi u inostranstvu, gde studentima mogu predstaviti sveže poglede na svet poslovanja i dogovoriti razmenu studenata, kao i obuku za osoblje.
- Nenastavno osoblje ustanova – poput upravnika ili bibliotekara – može otići u inostranstvo pod Erasmus programom, radi obuke u drugim ustanovama ili preduzećima.

Visokoškolske ustanove

Intenzivni programi širom Evrope

Ovi kratki studijski programi – za studente i nastavnike – traju između 2 i 6 sedmica, a organizuju ih bar tri visokoškolske ustanove iz tri različite zemlje.

Multilateralni projekti i mreže

Erasmus podržava i projekte osavremenjivanja i inovativnosti u sektoru visokog obrazovanja. Osoblje se može uključiti u:

- bilateralne projekte za razvoj kurikuluma, osavremenjivanje visokog obrazovanja, saradnju između visokoškolskih ustanova i preduzeća, i u virtuelne kampuse – ti projekti traju do 3 godine i obuhvataju najmanje tri zemlje;
- mreže: akademske i strukturne mreže ustanova i drugih partnerskih organizacija osmišljene su tako da unesu inovaciju u određenoj akademskoj disciplini ili u organizaciji, i pružaju forum za razmenu najbolje prakse.

Univerzitetska povelja Erasmus

Povelja utvrđuje načela za koja se visokoškolske ustanove obavezuju da će ih poštovati. Povelju trenutno drže 4000 ustanova u 33 zemlje, što je preduslov za ustanove da učestvuju u aktivnostima Erasmus programa.

Ko može učestvovati?

Erasmus je otvoren za:

- studente formalnog visokog obrazovanja i naprednog strukovnog obrazovanja i obuke na nivou posle srednje škole, uključujući doktorske studije;
- nastavnike, predavače i obrazovno osoblje, uključujući relevantna udruženja, istraživačke centre, savetodavne organizacije i druge uključene u celoživotno učenje;
- preduzeća, društveni partneri i drugi akteri, kao i javna i privatna tela koja pružaju obrazovanje i obuku na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska. Hrvatska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija učestvuju u fazi pripreme.

Kako se mogu prijaviti?

Studenti se prvo mogu obratiti službi za međunarodne odnose na svom univerzitetu ili koledžu. Univerziteti i druge organizacije se mogu obratiti nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji.

Adrese nacionalnih agencija se mogu naći na internet portalu:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc1208_en.htm

Centralizovanim akcijama kao što su mreže, multilateralni projekti i dodeljivanje Univerzitetske povelje Erasmus upravlja Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu, sa sedištem u Briselu.

Posetite http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.php

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

<http://ec.europa.eu/education/erasmus>

Erasmus

Grundtvig

Obrazovanje odraslih

Čemu služi?

Obrazovanje odraslih podiže nivo znanja, sposobnosti i kompetencija među odraslom populacijom i obezbeđuje ključnu drugu šansu za veliki broj odraslih koji rano napuste školu. Takođe, pomaže da se reše izazovi koje stara populacija stvara za evropsko društvo u celini.

Šta podržava?

Grundtvig obuhvata sve nivoe i sektore obrazovanja odraslih, kao i sve oblike učenja: formalno, neformalno i nezvanično.

- Multilateralni projekti okupljaju ustanove i organizacije iz različitih zemalja, koje spajaju znanje i iskustvo, i daju inovativne rezultate od evropske vrednosti.
- Multilateralne mreže obezbeđuju zajedničku platformu za diskusiju i razmenu informacija u vezi sa ključnim pitanjima, politikom ili istraživanjem.
- Partnerstva za učenje okupljaju ustanove za obrazovanje odraslih iz evropskih zemalja, a usredsređena su na teme koje su od zajedničkog interesa.
- Obuka u toku rada daje mogućnost individualnim predavačima ili nastavnicima, kao i drugom osoblju, da se stručno usavršavaju.

- Posete i razmene za osoblje ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih mogu da obuhvate nastavne zadatke, praksu kroz posmatranje rada i druge oblike poseta za razmenu iskustava ustanovama koje se bave obrazovanjem odraslih.
- Stažiranje je usredsređeno na ljude koji prolaze početnu obuku za radno mesto u ustanovi koja se bavi obrazovanjem odraslih, ili koji su se tek kvalifikovali, odnosno prelaze na obrazovanje odraslih sa drugih poslova.
- Projekti volonterskog rada za starija lica nude nove mogućnosti za učenje starijim građanima u Evropi, promovišući aktivno zalaženje u starosti i naglašavajući doprinos starijih lica društvu.
- Radionice okupljaju pojedince ili male grupe učenika iz nekoliko zemalja radi sticanje inovativnih multinacionalnih iskustava koja se odnose na njihov lični razvoj i potrebe za učenjem, tokom kojih se učenici podstiču i da iznose svoje kompetencije i poglede.

Muzeji i druga neformalna učenjačka okruženja imaju puno toga da ponude u smislu približavanja obrazovanja građanima i obezbeđivanja prilika za učenje svima. Kroz projekat „Celoživotnog učenja u muzejima“, muzeji širom Evrope su preispitali svoje odnose sa društvom i lokalnim zajednicama, i osmislili su odgovarajuće materijale za obuku, na osnovu praksi i studijskih primera razvijenih na evropskom nivou. Kursevi obuke za obrazovno osoblje muzeja posebno su dali mogućnosti za razvoj sposobnosti u radu sa nedovoljno predstavljenim segmentima evropske javnosti.

Ko može učestvovati?

Grundtvig akcije posebno podržavaju:

- ljude koji nemaju osnovno obrazovanje i kvalifikacije;
- ljude koji žive u seoskim ili odsečenim sredinama, ili koji su u nepovoljnijem položaju iz socio-ekonomskih razloga.

One su namenjene ljudima koji pripadaju grupama koje je „teško dotaći“ i koje generalno nemaju tendenciju da učestvuju u obrazovnim inicijativama.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska, Hrvatska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija.

Kako se mogu prijaviti?

Organizacije i pojedinci se mogu obratiti nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji.

Adrese se mogu naći na veb sajtu:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc1208_en.htm

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc86_en.htm

Grundtvig

‘Šta ja
imam
od toga?’

29

Jezici, informacije i komunikacione tehnologije i obnavljanje

Čemu služi?

Za ostvarivanje najboljih rezultata od programa celoživotnog učenja (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci i Grundtvig), EU daje dodatnu pomoć.

Šta podržava?

Saradnja oko politike i inovativnosti

Sredstva za saradnju oko politike i inovativnosti dostupna su za analizu politike i sistema u oblasti celoživotnog učenja, poboljšanje materijala za upućivanje kao što su ankete i statistika, i za jačanje inovativnosti u obrazovanju i obuci. Grantovi se daju za evropske projekte istraživanja i komparativne studije. Podržavaju se studijske posete za donosiocje odluka i za druge aktere u obrazovanju i obuci.

Podrška za učenje jezika

Sredstva su dostupna za podizanje svesti o značaju jezičkih sposobnosti, unapređenje pristupa resursima za učenje jezika i za izradu materijala za učenje i nastavu. Svaki jezik ispunjava uslove za podršku, ali se prioritet daje za učenje službenih evropskih jezika kao stranih jezika.

„Učenje u hodu“ pomaže da se razvijaju sposobnosti među sve mobilnijim građanima Evrope. Projekat je razvio promotivnu kampanju o javnom saobraćajnom prevozu kao načinu za stimulisanje korisnika radi učenja jezika manjina ili susednih zemalja. Obuhvaćeni su trolejbusi u Litvaniji, tramvaji u Poljskoj, autobusi u Rumuniji i Malti, podzemna i regionalna železnica u Nemačkoj i autobusi i gradski vozovi u Italiji. Korisnici su privučeni u kampanju kroz privlačne postere na saobraćajnim stajalištima ili stanicama. A unutar autobusa, tramvoja ili voza, veći broj postera nudi korisne fraze na ciljanim jezicima, praćeno audio zapisima.

Podrška za učenje jezika

Učešće je otvoreno za svaku organizaciju ili ustanovu koja se neposredno ili posredno bavi nastavom jezika i učenjem/višejezičnošću, kao što su škole jezika, centri za istraživanje jezičkog obrazovanja, lokalni ili regionalni organi vlasti, udruženja aktivna u oblasti nastave ili učenja jezika, ili kulturne, radio, televizijske ili medijske ustanove prisutne na internetu, izdavačke kuće i proizvođači ili distributeri softvera.

Informacione i komunikacione tehnologije

Uslove ispunjavaju kreatori politike, funkcioneri, istraživači, nastavnici i predavači, kao i učenici.

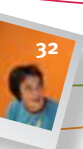
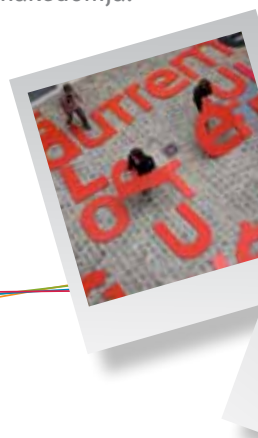
Širenje i iskorišćavanje

Učešće je otvoreno za:

- ustanove ili organizacije koje pružaju mogućnosti učenja, ili koje su odgovorne za sisteme i politiku na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou; preduzeća, socijalni partneri, sindikalne organizacije, privredne komore i industrija;
- tela koja se bave usmeravanjem, savetovanjem i informisanjem;
- udruženja u oblasti celoživotnog učenja, uključujući udruženja studenata, polaznika obuke, đaka, nastavnika, roditelja i odraslih učenika;
- istraživački centri i tela koja se bave pitanjima celoživotnog učenja;
- neprofitne organizacije, volonterske organizacije i nevladine organizacije.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska, Hrvatska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija.

Jezici, informacije i komunikacione tehnologije i obavljanje

Kako se mogu prijaviti?

Organizacije i pojedinci koji su zainteresovani za propratne mere za multilateralne projekte i mreže mogu kontaktirati Izvršnu agenciju za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu: <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

Saradnja oko politike i inovativnosti:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc92_en.htm

Studijske posete za stručnjake za obrazovanje i strukovnu obuku:

http://ec.europa.eu/education/transversal-programme/doc946_en.htm

Učenje jezika:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc94_en.htm

Informacione i komunikacione tehnologije:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc96_en.htm

Širenje i iskorišćavanje:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc98_en.htm

Jean Monnet

Nastava o evropskoj integraciji

Čemu služi?

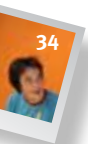
Jean Monnet akcija ima za cilj da stimuliše izuzetnost nastave, istraživanje i debatu o evropskoj integraciji i to u visokoškolskim ustanovama.

Šta podržava?

- Evropski moduli Jean Monnet programa: kratki kursevi o evropskoj integraciji od najmanje 40 časova nastave.
- Profesorska katedra Jean Monnet programa: nastavničke pozicije specijalizovane za studije evropske integracije. Profesori u ovoj oblasti drže nastavu od najmanje 90 časova tokom školske godine.
- Ad personam profesori Jean Monnet programa: ovo je rezervisano za članove profesorske katedre Jean Monnet programa sa zapaženom međunarodnom nastavom i publikacijama i/ili za profesore sa zapaženim rezultatima na mesu bivših funkcionera na visokom nivou u oblasti evropske integracije.

Profesor Siniša Rodin sa Univerziteta u Zagrebu pretvorio je jedan modul Jean Monnet programa dodeljen 2001. god. u dinamično vozilo za širenje znanja o Evropskoj uniji širom Hrvatske. Njegov modul iz 2001. god. se razvio u profesorsku katedru Jean Monnet programa i dva dodatna modula. Svi predavači koji rade na Katedri za evropsko javno pravo članovi su hrvatskog pregovaračkog tima za priključivanje EU. Članovi profesorske katedre Jean Monnet programa imaju zapaženu ulogu u predstavljanju evropske integracije i njenoj vezi sa građanskim pravima i slobodama. Takođe, pokrenuo je seriju seminara Jean Monnet programa u Dubrovniku, nov program diplomskih evropskih studija i hrvatski godišnjak evropskog prava i politike.

- Jean Monnet centri izuzetnosti: višedisciplinske strukture koje okupljaju resurse za evropsku integraciju u okviru jednog ili više univerziteta i koje rade pod okriljem profesorske katedre Jean Monnet programa.

- Podrška za udruženja profesora i istraživača koji završavaju specijalizaciju u oblasti evropske integracije.
- Podrška za aktivnosti informisanja i istraživanja u vezi sa evropskom integracijom, da bi se stimulisale konferencije, seminari i tribine u vezi sa evropskom integracijom.
- Jean Monnet multilateralne istraživačke grupe: partnerstva između profesorskih katedri Jean Monnet programa iz najmanje tri različite zemlje koja dovode do zajedničkog istraživanja i višedisciplinske sinergije u oblasti studija evropske integracije.

Jean Monnet program – čija je glavna komponenta Jean Monnet akcija – podržava i Evropski koledž, Evropski univerzitetski institut, Evropski institut javne uprave, Akademiju evropskog prava, Evropsku agenciju za razvoj obrazovanja za posebne potrebe i Međunarodni centar za evropsku obuku. Evropske asocijacije koje su aktivne u oblasti obrazovanja i obuke dobijaju podršku u vidu funkcionalnih grantova.

Ko može učestvovati?

Visokoškolske ustanove, udruženja profesora i istraživača koji završavaju specijalizaciju u oblasti studija evropske integracije mogu učestvovati.

Otvoren je za sve zemlje u svetu.

Kako se mogu prijaviti?

Javljanjem na poziv za predloge.

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://ec.europa.eu/education/jean-monnet/doc609_en.htm

http://eacea.ec.europa.eu/llp/jean_monnet/jean_monnet_en.php

**‘Šta ja
imam
od toga?’**

Erasmus Mundus

Univerzitetska mobilnost u celom svetu

Čemu služi?

Program unapređuje kvalitet visokog obrazovanja kroz stipendije i akademsku saradnju između Evrope i ostatka sveta.

Šta podržava?

Erasmus Mundus podržava:

- zajedničke programe na postdiplomskom nivou, ili uspostavljanje partnerstava za međuinstitucionalnu saradnju, između univerziteta iz Evrope i zemalja koje nisu članice EU;
- stipendije za studije, istraživanje ili period nastave za individualne studente, istraživače i univerzitetsko osoblje, u kontekstu zajedničkih programa na postdiplomskom nivou ili međuinstitucionalne saradnje;
- projekte osmišljene za povećanje privlačnosti, unapređenje profila, povećanje vidljivosti i poboljšanja imidža evropskog visokog obrazovanja u celom svetu.

Čuniju Lijang iz Kine, koji je studirao u Grčkoj, Mađarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu, kaže: „Za mene je bilo veliko iskustvo to što sam imao priliku da studiram ekološko upravljanje u različitim evropskim zemljama i sa više od 26 narodnosti. Prošao sam obimnu naprednu obuku koja mi je pomogla da produbim znanje i tehničke veštine koje su bitne za moje trenutno zaposlenje u vodećoj kompaniji za smanjenje klimatskih promena.“

Ko može učestvovati?

Visokoškolske ustanove, organizacije aktivne u oblasti visokog obrazovanja i istraživanja, studenti, kandidati za doktorske studije, nastavnici, istraživači i univerzitetsko osoblje mogu učestvovati.

Otvoreno je za sve zemlje u svetu.

Kako se mogu prijaviti?

Organizacije i pojedinci se mogu obratiti odgovornima u svojoj zemlji.

Adrese se mogu naći na:

http://ec.europa.eu/education/erasmus-mundus/doc1515_en.htm

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus

Saradnja sa industrijalizovanim zemljama

Čemu služi?

Cilj je da unapredi kvalitet sistema obrazovanja i obuke, i da promoviše intelektualno razumevanje, kroz međunarodni dijalog, komparaciju i konkurisanje najrazvijenijim zemljama u svetu.

Šta podržava?

Podržava zajedničke studijske programe sa drugim industrijalizovanim zemljama, posebno u Severnoj Americi i regionu Azije-Pacifika.

- Projekti zajedničke/dvostruke diplome: Ove projekte uspostavlja i vodi konzorcijum visokoškolskih ustanova da bi se stvorili integrisani zajednički studijski programi, sa studentima sa obe strane koji duži period studija provode u partnerskoj zemlji i dobijaju ili zajedničku ili dvostruku diplomu. Uobičajeno trajanje projekta: 4 godine.
- Projekti zajedničke mobilnosti: Ove projekte uspostavljaju i vode grupa ustanova za visoko obrazovanje i/ili strukovno obrazovanje i obuku iz EU i jedna partnerska zemlja. Aktivnosti su usredsređene na kratkoročnu mobilnost studenata (obično jedan semestar) uz priznavanje perioda studiranja u inostranstvu, na razvoj zajedničkog kurikuluma i razmenu učenika, nastavnog osoblja ili upravnika. Uobičajeno trajanje projekta: 3 godine.

„Obrazovanje zdravstvenih rukovodioca budućnosti“: pomoći budućim zdravstvenim rukovodiocima da shvate kako i zašto su zdravstveni sistemi sa obe strane Atlantika strukturisani i rukovođeni drugačije. Tokom ovog projekta zajedničke mobilnosti, razmenjeno je 27 studenata. Studenti su stekli jedinstveni uvid u nepoznate zdravstvene sisteme, prateći kurseve i pohađajući obuku u bolnicama. Kako jedan od studenata kaže: „Ova razmena iskustva vam omogućava da vidite drugačiji sistem rada što vas onda tera da pomislite: kako mogu adaptirati svoj sistem u skladu sa ovim da bi bolje funkcionisao.“

- Dijalog orijentisan ka politici i projekti za rešavanje strateških pitanja u vezi sa sistemima i politikom obrazovanja i obuke EU i njenih partnerskih zemalja: Ova akcija obuhvata studije, seminare, radne grupe i vežbe određivanja kriterijuma u vezi sa komparativnim pitanjima visokog obrazovanja i strukovne obuke, uključujući priznavanje kvalifikacija i pitanja akreditacije. Uobičajeno trajanje projekta: 2 godine.

Ko može učestvovati?

Ovo je otvoreno za visokoškolske ustanove iz EU i partnerske zemlje, kao i za studente i fakultete koji pripadaju ovim visokoškolskim ustanovama. U projektima orijentisanim ka politici (samo SAD), mogu učestvovati i ostale organizacije poput agencija za akreditaciju, obrazovnih agencija ili organizacija, privatne kompanije, industrijske i poslovne grupe, nevladine organizacije, istraživački instituti i profesionalna tela.

Zemlje učesnice su Sjedinjene Američke Države, Kanada, Australija, Japan, Novi Zeland i Južna Koreja.

Kako se mogu prijaviti?

Konzorcijum ustanova se može prijaviti za finansijska sredstva kroz godišnji poziv za predloge. Organizacije i pojedinci mogu kontaktirati Izvršnu agenciju Evropske komisije za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu:
http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/index_en.htm

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

<http://ec.europa.eu/education/industrialised-countries>

Tempus

Osavremenjivanje visokog obrazovanja u zemljama u blizini EU

Čemu služi?

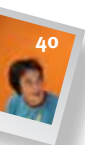
Tempus pomaže da se osavremeni visoko obrazovanje u partnerskim zemljama koje su geografski blizu EU, i promoviše saradnju između visokoškolskih ustanova u EU i u partnerskim zemljama.

Šta podržava?

Tempus podržava zajedničke projekte, na osnovu multilateralnih partnerstava između visokoškolskih ustanova u EU i u partnerskim zemljama, koji pomažu reforme u partnerskim zemljama u skladu sa njihovim nacionalnim i regionalnim prioritetima. Zajednički projekti mogu da razviju, osavremene i primene nov kurikulum, metode nastave ili materijal, da unaprede kulturu osiguranja kvaliteta i osavremene rukovođenje i upravljanje visokoškolskim ustanovama.

Projekat kojeg finansira Tempus „Zakonodavstvo EU o industrijskoj svojini – institucionalna izgradnja“, uspostavio je Centar za obrazovanje u oblasti industrijske svojine na Pravnom fakultetu Univerziteta u Skoplju, u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji. Naučeno je 12 budućih predavača da osmisle i održavaju kurseve obuke u oblasti prava svojine za javne službenike, sudije, advokate, tužioce, zastupnike patenata i potrošače. Za predavače su organizovani i kursevi jezika i računara. (Jedan od polaznika obuke je postao premijer.)

Strukturne mere pomažu razvoj i reformu sistema visokog obrazovanja u partnerskim zemljama, da bi unapredile svoj kvalitet i značaj i da bi se dodatno uskladile sa razvojem u EU.

Ko može učestvovati?

Partnerstva se prvenstveno grade između visokoškolskih ustanova ali se mogu uključiti i preduzeća, ministarstva, nevladine organizacije i druge organizacije koje rade u oblasti visokog obrazovanja, kako iz EU tako i iz partnerskih zemalja.

Program obuhvata 27 zemalja iz Zapadnog Balkana, Istočne Evrope, Centralne Azije, Severne Afrike i Bliskog Istoka.

Kako se mogu prijaviti?

Javljanjem na poziv za predloge objavljen na sledećem internet portalu:
http://eacea.ec.europa.eu/tempus/index_en.php

U zemljama članicama EU i partnerskim zemljama postoje kontakti za Tempus program koji mogu biti od pomoći za pronalaženje partnera, pojašnjavanje nacionalnih/regionalnih prioriteta i objašnjavanje postupka prijavljivanja. Njihov kontakt se može pronaći na:
http://eacea.ec.europa.eu/tempus/tools/contacts_en.php

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://eacea.ec.europa.eu/tempus/programme/about_tempus_en.php

Kultura

Razmena u umetnosti

Čemu služi?

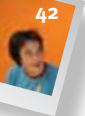
Program ima za cilj da veliča evropsku zajedničku kulturnu baštinu kroz saradnju između organizacija koje su aktivne u oblasti kulture.

Šta podržava?

Kultura podržava mobilnost ljudi koji rade u sektoru kulture, transnacionalno kretanje kulturnih i umetničkih proizvoda i dela, kao i međukulturni dijalog. Fleksibilan, međudisciplinski pristup podržava projekte, organizacije, promotivne aktivnosti i istraživanje u svim ograncima kulture.

Kulturne akcije

- Višegodišnji i godišnji projekti kulturne saradnje okupljaju ljude iz cele Evrope koji rade u oblasti kulture.
- Prevođenje svih vrsti pripovetki između evropskih jezika.
- Velike akcije koje kod ljudi jačaju osećaj pripadnosti istoj zajednici, koji ih čine svesnim o evropskoj kulturnoj raznolikosti i doprinose međukulturnom i međunarodnom dijalogu. Primeri obuhvataju: Evropske prestonice kulture, Evropsku nagradu bez granica za popularnu muziku, Nagradu Evropske unije za književnost, Nagradu Evropske unije za savremenu arhitekturu i Nagradu Evropske unije za kulturnu baštinu.

„Tvorevina mašte“ je bio trogodišnji projekat u Finskoj, Belgiji, Norveškoj, Ujedinjenom Kraljevstvu i Danskoj, tokom kojeg su školarci uzrasta između 5 i 17 godina bili glavni akteri i producenti. Okupio je profesionalne dizajnere, nastavnike dizajna i školske nastavnike da bi se stimulisalo interesovanje za dizajn i da bi se osmislio materijal za obuku i nastavu. Školarci su učestvovali u radionicama koje su održavali profesionalni dizajneri, tokom kojih su radili na sopstvenim dizajnim. Međunarodni žiri je izabrao dizajne koji će se razviti u prototipove i prikazati na putujućoj izložbi. Projekti su stimulisali kreativnost i podigli svest kod dece u pogledu dizajna proizvoda i materijalne kulture. Uspostavljeni su kontakti između dizajnera i škola, a nastavnici su razvili svoje veštine za nastavu o dizajnu.

Organizacije aktivne na evropskom nivou

Kultura podržava organizacije čiji je opšti evropski interes u oblasti kulture i koje imaju pravu evropsku dimenziju. Podrška je data ambasadorima (npr: orkestri, horovi, pozorišne grupe i plesne škole), mrežama zastupnika i strukturama za podršku politike.

Analiza, prikupljanje i širenje informacija, i maksimiziranje uticaja projekata.

Podrška se daje za analize u oblasti evropske kulturne saradnje i razvoja politike kulture.

Ko može učestvovati?

Kulturne organizacije i/ili projekti koje predlažu kulturne organizacije mogu učestvovati (individualci ne ispunjavaju uslove).

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Turska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Srbija i Crna Gora. Albanija, Bosna i Hercegovina će takođe, moći da učestvuju od 2011. godine, pod uslovom da potpišu memorandum o razumevanju. Kako je objašnjeno u aneksu, program je otvoren i za saradnju sa trećim zemljama koje su sklopile određene sporazume sa EU i koje su ratifikovale Konvenciju Uneska iz 2005. god. o zaštiti i promovisanju raznolikosti kulturnog izražavanja.

Kako se mogu prijaviti?

Organizacije se mogu obratiti odgovornima za kulturu u svojoj zemlji. Ti kontakti su navedeni na:

http://ec.europa.eu/culture/annexes-culture/doc1232_en.htm

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

http://ec.europa.eu/culture/calls-for-proposals/call2061_en.htm

Kultura

‘Šta ja
imam
od toga?’

MEDIA

Unapređenje evropske filmske i televizijske produkcije

Čemu služi?

MEDIA je program EU za podršku evropskoj audiovizuelnoj industriji. Ima za cilj da ojača evropski audiovizuelni sektor na takav način da isti odražava evropski kulturni identitet i kulturnu baštinu. Podržava cirkulaciju evropskih audiovizuelnih radova unutar EU, promoviše njihovu cirkulaciju van EU i unapređuje konkurentnost sektora obezbeđujući pristup finansijskim sredstvima.

Šta podržava?

MEDIA program zajednički finansira inicijative za obuku stručnjaka iz audiovizuelne industrije, razvoj produkcijskih projekata (igrani filmovi, televizijska drama, dokumentarci, animacija i novi mediji), distribuciju evropskih filmova i promociju evropskih audiovizuelnih radova. To obuhvata akcije za jačanje produkcijskih struktura malih preduzeća, pomaže širenje poslovne kulture unutar sektora, omogućava privatna ulaganja i prati promene koje digitalizacija unosi u svim fazama lanca produkcije i distribucije:

- kontinuiranu obuku za producente, distributere, operatere, scenariste, režisere – preko evropskih organizacija za obuku i kompanija u audiovizuelnom sektoru;
- finansiranje kritičkih i pojedinačnih projekata, finansiranje interaktivnih radova i olakšanog pristupa finansijskim sredstvima preko finansijskih institucija, garantujući pokrivanje dela troškova;
- distribuciju izabranih evropskih filmova u evropskim bioskopima i evropskih programa emitovanjem evropskoj televiziji;
- promociju evropskih filmova u Evropi i šire, kao i drugih audiovizuelnih radova na trgovinskim izložbama i festivalima, i pomaže stručnjacima da dopru do tržišta.

Manji primer filmova koje je MEDIA program podržao proteklih godina

Bela traka Mihaela Hanekea

Milioner iz blata Denija Bojla

4 meseca, 3 sedmice i 2 dana Kristijana Mundijua

Španski apartman Sedrika Klapiša

Zbogom Lenjine! Volfganga Bekera

Život u ružičastom Olivjea Dana

Marš pingvina Luka Žakea

Persepolis Maržana Satrapija i Vinsenta Parnoa

Falsifikatori Štefana Ruzovickog

Životi Drugih Florianana Henkela fon Donersmarka

Vetar koji njiše ječam Kena Louča

Slomljeni zagrljaji Pedra Almodovara

Ko može učestvovati?

Mediji i stručnjaci za audiovizuelnu politiku, produkcijske kuće, distributeri, agenti prodaje, izvođači, organizacije za obuku, panevropski konzorcijum koji nudi početno obrazovanje u audiovizuelnom sektoru (filmske ili poslovne škole) i druge kompanije i organizacije koje su u vezi sa audiovizuelnom industrijom.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemlje članice EU, Island, Lihtenštajn i Norveška, kao i Hrvatska i Švajcarska.

Kako se mogu prijaviti?

Preko poziva za predloge u određenom roku.

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

<http://ec.europa.eu/media>

‘Šta ja
imam
od toga?’

47

Marie Curie Actions

Prilike za karijeru u oblasti istraživanja

Čemu služe?

Marie Curie akcije su osmišljene tako da unaprede karijeru istraživača u svim naučnim i humanim oblastima. One istraživačima nude priliku da unaprede svoje veštine i učine ih raznolikim, da se pridruže postojećim istraživačkim timovima i da povećaju svoje izgleda za napredovanje u karijeri. Akcije takođe, jačaju prenos znanja u strukturisanim programima obuke, i promovišu transnacionalnu mobilnost istraživača.

Šta podržavaju?

Mreže početne obuke

U okviru mreže javnih instituta za istraživanje i komercijalnih partnera (uključujući mala i srednja preduzeća), mladi istraživači se obučavaju za individualne, personalizovane istraživačke projekte, dopunjene strukturnim modulima obuke u drugim relevantnim veštinama i kompetencijama – uključujući upravljanje i finansiranje istraživačkih projekata i programa, prava intelektualne svojine, sredstva iskorišćavanja rezultata istraživanja, preduzetništvo, etičke aspekte i komunikaciju.

Unutarevropska udruženja za razvoj karijere

Ona pomažu oko sticanja novih veština ili iskustava u drugim sektorima za iskusne istraživače, kroz obezbeđivanje sredstava za naprednu obuku i razvoj karijere, uključujući tu i naučne veštine, kao sa novim tehnikama ili instrumentima, ili pripremanje predloga za zahtevanje sredstava ili prijavljivanje patenata, ili upravljanje istraživačkim projektima. Grantovi moraju da obuhvate transnacionalnu mobilnost unutar Evrope.

Evropski grantovi za reintegraciju

Oni obezbeđuju sredstva za pokrivanje troškova istraživačkih projekata (zarade, putovanja, potrošna roba, prijava patenta, itd.) da bi se pomoglo stručnjacima za (re)integraciju u Evropi i da bi se podržalo dugoročno zaposlenje u oblasti istraživanja za istraživače koji su prošli obuku u okviru Marie Curie akcije.

Međunarodni grantovi za reintegraciju

Oni obezbeđuju sredstva za pokrivanje troškova istraživačkih projekata (zarade, putovanja, potrošna roba, prijava patenta, itd.) da bi se pomoglo stručnjacima za (re)integraciju u Evropi koji su evropski istraživači i koji su se bavili istraživanjem van Evrope.

Sufinansiranje regionalnih, nacionalnih i međunarodnih programa

Ove akcije obezbeđuju sredstva za zajedničko finansiranje regionalnih, nacionalnih i međunarodnih programa stipendiranja za obuku u oblasti istraživanja i razvoja karijere. Programi sufinansiranja moraju biti namenjeni nivou posle doktorskih studija ili iskusnijim istraživačima i moraju da obuhvate transnacionalnu mobilnost.

Međunarodno odlazeće stipendije

One obezbeđuju sredstva (zarade, troškovi u vezi sa istraživanjem) za naprednu obuku za iskusne evropske istraživače koji se bave visokoprofilnim istraživanjem na univerzitetu, za istraživačke centre ili kompanije u zemlji koja nije članica EU.

Međunarodne dolazeće stipendije

One obezbeđuju sredstva (zarade, troškovi u vezi sa istraživanjem) za istraživače iz zemalja koje nisu u Evropi, a koji se bave projektima u određenoj instituciji u Evropi koja im je domaćin.

**‘Šta ja
imam
od toga?’**

Visoka rezolucija i kristalna jasnoća su ono što potrošači traže kod savremenih tečno-kristalnih ekrana, poput televizora. „Heterolics“ je naziv istraživačkog projekta koji ima za cilj da stvori novu generaciju tečno-kristalnih materijala koji bi mogli da pomognu oko unapređenja postojećih najsavremenijih organskih dioda koje emituju svetlost. Kroz međunarodne dolazeće stipendije, vizija mladog naučnika iz Rusije, Valerija Koževnikova sa Tehničkog univerziteta u Jekaterinburgu, Uralu, i njegovog mentora u Ujedinjenom Kraljevstvu, profesora Dankana Brusa sa Univerziteta u Jorku, sada nam otvara oči u pogledu još većih standarda vizuelnog kvaliteta. Istraživači su se prijavili za patentiranje jednog od materijala razvijenih u okviru Marie Curie stipendiranja, a japanska kompanija koja je prisutna na ovom tržištu od više milijardi evra pokazala je interesovanje. Stipendista i profesor Brus su izgradili trajan odnos. „U smislu saradnje, ovde imamo stopostotni uspeh.“ – kaže dr Koževnikov.

Plan razmene međunarodnih istraživača

Ovo obezbeđuje sredstva (troškovi življenja i putovanja) za osoblje univerziteta, istraživačkih centara i srodnih organizacija iz javnog sektora koje provodi vreme u istraživačkim organizacijama u partnerskim zemljama van EU (zemlje koje sa EU imaju sporazum o nauci i tehnologiji ili susedne zemlje) kao deo koordinisanog programa razmene između evropskih i neevropskih istraživačkih organizacija u cilju jačanja dugoročne saradnje.

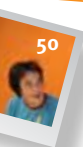
Partnerstva i mostovi između industrije i akademije

Oni obezbeđuju sredstva za međusektorsku mobilnost: slanje kadrova između javnih istraživačkih instituta i komercijalnih partnera (uključujući mala i srednja preduzeća) koji sarađuju u zajedničkim istraživačkim projektima i upošljavanje iskusnih istraživača van partnerstva.

Noć istraživača

Ovo služi za finansiranje jednodnevnih događaja koji nude javne aktivnosti „zabavno-informativnog“ karaktera a koje posetiocima omogućavaju da prodube svoje znanje u vezi sa istraživačima i istraživanjem.

Marie Curie Actions

Ko može učestvovati?

Istraživači u svim fazama svoje karijere, univerziteti, istraživački centri, tela odgovorna za finansiranje obuke u oblasti istraživanja i kompanije.

Zemlje koje ispunjavaju uslove su 27 zemalja članica EU i zemlje koje su deo 7. okvirnog programa EU. Štaviše, istraživači i organizacije iz neevropskih zemalja ispunjavaju uslove za određene akcije.

Kako se mogu prijaviti?

Preko poziva za predloge i posredstvom individualnog prijavljivanja na otvoreni konkurs a koje prijave proverava komisija stručnjaka:

<http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>

Sve informacije koje su vam potrebne da odlučite kada i kako da podnesete prijavu možete naći na:

<http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/how.htm>

U zemljama članicama i povezanim zemljama postoje kontakti koji daju savete i individualnu pomoć:

http://cordis.europa.eu/fp7/ncp_en.html

Gde mogu pronaći dodatne informacije?

<http://ec.europa.eu/mariecurieactions>

‘Šta ja
imam
od toga?’

51

Dodatak

Zemlje učesnice

Sve zemlje članice EU, plus Island, Lihtenštajn i Norveška ispunjavaju uslove za učestvovanje u svim programima. Ova tabela ukratko prikazuje koje druge zemlje imaju pravo učešća u svakom od programa. Za više detalja vidite informacije o svakom programu.

Mladi na delu	Turska, Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Kosovo (*), Crna Gora, Srbija, Armenija, Azerbejdžan, Belorusija, Gruzija, Moldavija, Rusija, Ukrajina, Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Liban, Maroko, Palestinska Samouprava Zapadne Obale i Pojasa Gaze, Sirija, Tunis
Comenius	Turska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (**)
Erasmus	Turska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (**)
Leonardo Da Vinci	Turska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (**)
Grundtvig	Turska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (**)
Transverzalni program	Turska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (**)
Zhan Mone	62 zemlje
Erasmus Mundus	Sve zemlje u svetu
Saradnja sa industrijalizovanim zemljama	Sjedinjene Američke Države, Kanada, Australija, Novi Zeland, Japan, Južna Koreja
Tempus	27 zemlje iz Zapadnog Balkana, Istočne Evrope i Centralne Azije, Severne Afrike i Bliskog Istoka
Kultura	Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija, Turska, plus one zemlje koje su određene da učestvuju u datoj godini (Meksiko za 2011. i Južna Afrika za 2012. godinu)
MEDIA	Hrvatska, Švajcarska
Marie Curie akcije	Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Izrael, Crna Gora, Srbija, Švajcarska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Turska (za neke akcije, uslove ispunjavaju i druge organizacije i pojedinci iz trećih zemalja) (***)

(*) Pod rezolucijom SB UN 1244/1999.

(**) U fazi pripreme mogu učestvovati Hrvatska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija.

(***) Spisak trećih zemalja koje ispunjavaju uslove može se naći na http://cordis.europa.eu/fp7/who_en.html#countries

Kontakti

Evropska komisija

Opšta uprava za obrazovanje i kulturu, 1049 Brisel

BELGIJA

Tel. +32 229-91111

Fax +32 229-57633

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

E-mail: eac-info@ec.europa.eu

Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu

BOUR 01/01

Avenue du Bourget/Bourgetlaan 1

1140 Brisel

BELGIJA

Tel. +32 229-75615

Fax +32 229-21330

<http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>

E-mail: eacea-info@ec.europa.eu

Internet portali

Cedefop — Evropski centar za razvoj strukovne obuke:

<http://www.cedefop.europa.eu>

Služba za savetovanje građana:

<http://ec.europa.eu/citizensrights>

CRELL — Centar za istraživanje u oblasti celoživotnog učenja:

<http://crell.jrc.ec.europa.eu>

EIT — Evropski institut za inovacije i tehnologiju:

<http://eit.europa.eu>

ETF — Evropska fondacija za obuku:

<http://www.etf.europa.eu>

EURES — Evropski portal za mobilnost posla:

<http://ec.europa.eu/eures>

Europass:

<http://europass.cedefop.europa.eu>

Eurydice — Informacije o sistemima i politici obrazovanja u Evropi:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php

EVE — Rezultati projekata u oblasti obrazovanja, obuke, kulture, omladine i građanstva: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/eve/index_en.htm

Ploteus — Portal o mogućnostima učenja na prostoru Evrope:

<http://ec.europa.eu/ploteus>

Pitanja o Evropi? Upostavite kontakt kroz Europe Direct:

http://ec.europa.eu/europedirect/index_en.htm

Studirajte u Evropi da biste pronašli univerzitet koji vam najviše odgovara:

<http://ec.europa.eu/education/study-in-europe/>

Vaš portal: *<http://europa.eu/youth/index.cfm>*

Publikacije

Knjižara EU:

<http://bookshop.europa.eu>

Publikacije Opšte uprave za obrazovanje i kulturu:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/eac_en.html

Dodatak

**‘Šta ja
imam
od toga?’**

Vaš kontakt

© Evropska unija, 2012.

Reprodukcija je dozvoljena pod uslovom da je naveden izvor.

Služba za zvanične publikacije Evropske unije, 2010.

2012 — 60 str. — 14,8 x 21 cm

ISBN 978-92-9238-050-2

doi 10.2671/15564

Kako doći do publikacija EU

Besplatne publikacije:

- › Preko knjižare EU (<http://bookshop.europa.eu>);
- › U predstavništvima i kod delegacija Evropske komisije.
Njihov kontakt možete naći na internetu (<http://ec.europa.eu>)
ili slanjem faksimila preko broja +352 2929-42758.

Publikacije koje se naplaćuju:

- › Preko knjižare EU (<http://bookshop.europa.eu>).
Pretplate (npr: godišnja izdanja Službenog glasnika Evropske unije
i izveštaja o postupcima pred Sudom pravde Evropske unije);
- › Preko jednog od agenata prodaje Službe za zvanične publikacije Evropske unije
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

Publications Office

ISBN 978-92-9238-050-2

9 789292 380502